

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Τοῦ κ. Π. ΒΡΕΤΟΥ

Καί τώρα γιά νά συμπληρώσουμε τά ἔμψυχα μέσα τῆς μουσικῆς ἐπιδείξεως πού μπορεί νά εἶναι χορωδίες, ὀρχήστρες ἢ καλλιτέχνες σχολικοί καί ἐξωσχολικοί, ἐρχόμαστε σέ ἕνα μηχανικό μέσο εὐκόλης χρήσης καί τεράστιας σημασίας, πού ἔθεσε στόν αἰῶνα μας ἡ ἐπιστήμη στή διάθεσή μας.

Τό σπουδαιότατο αὐτό μέσον εἶναι τὸ γραμμόφωνο. Γιά ἕνα σχολεῖο τὸ γραμμόφωνο καί μάλιστα τὸ ραδιογραμμόφωνο, δέν εἶναι πολυτέλεια. Εἶναι ἕνα ὄργανο πού μπορεί νά χρησιμοποιηθεῖ καί γιά τίς ξένες γλώσσες καί γιά τὴ φυσικὴ ἱστορία (φωνές ζώων καί πουλιῶν) καί γιά τὴ θρησκεία (ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι) καί γιά τὴ φιλολογία (ἀπαγγέλια). Ἀλλά γιά τὴ μουσικὴ ἡ χρῆσις του εἶναι, ἕνα μέσον πού ἀσκεῖ ἀνυπολόγητη ψυχικὴ ἐπίδραση.

Ἡ μελετημένη χρησιμοποίηση τοῦ εὐκολώτατου στή χρήση τοῦ μουσικοῦ αὐτοῦ μέσου, μπορεί νά δώσει, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ δασκάλου, τὴ μουσικὴ τροφή πού χρειάζεται γιά νά ἀναπτυχθῆ τὸ μουσικὸ συναίσθημα τοῦ παιδιοῦ καί γιά τὴν κατέυθυνση πού πρέπει νά δοθεῖ σ' αὐτό, ἀπὸ τὴν κρατικὴ ἀντίληψη καί τοὺς ἀνώτερος μουσικοὺς λειτουργοὺς τῆς. Ὑλικὸ σὲ δίσκους ὑπάρχει ἄφθονο, καί δέν εἶναι δύσκολο, προκειμένου νά γίνῃ εὐρεία χρῆσις τοῦ μέσου αὐτοῦ, νά συμπληρωθῆ τὸ ὑπάρχον αὐτὸ ὄλικό μὲ εἰδικούς δίσκους, γιὰ τίς ἀνάγκες τοῦ τύπου μας.

Τώρα ἄς μὲς ἐπιτραπῆ νά δώσουμε μιά ματιά στό πῶς μπορεί νά εἶναι ἡ διδακτικὴ ὄλη.

Γιά νά βεβαιώσουμε πού μπορεί νά φθάσῃ ὁ δίσκος, θ' ἀρχίσουμε ἀπὸ ἕνα μουσικὸ παιδαγωγικὸ ἀκουσιμα, κατ'ἀλληλο γιά παιδιὰ πού ἔχουν περάσει πιά τὸ δημοτικὸ σχολεῖο.

Ἀκούσαμε μερικοὺς δίσκους τῆς His Master Voice μὲ μουσικὴ δισκουασμένη ἀπὸ τὸν Benjamin Britten, κατὰ παραγγελίαν τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καί γραμμένους ἀπὸ μιά ἔξοχη ὀρχήστρα.

Πρόκειται γιά τίς παραλλαγές καί φύογκα σὲ ἕνα θέμα τοῦ Purcell. Σκοπὸς τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἶναι ἡ διδακκαλία τῆς ὀργανογνωσίας τῆς ὀρχήστρας, Ἰδοῦ ἡ ἀνάληψη τοῦ ἔργου αὐτοῦ: Ἰος δίσκος. Θέμα Α', ὀλη ἡ ὀρχήστρα Β', ἔζλινα πνευστὰ ὄργανα, Γ', Χάλκινα, Δ', ὄργανα δοξαριοῦ, Ε', Κρουστὰ.

Παραλλαγές: Α', φλόουτα καί πίκκολο, Β', ἄμπεο, Γ', κλαρίνο, Δ', φαγκότο, Ε', πρῶτα καί δεύτερα βιολιά, ΣΤ', βιόλες.

2ος δίσκος: Ζ', βιολοντέλλα, Η', κοντραπιάσσα, Θ', ἄρπα, Γ', κόρνα, ΙΑ', τρομπέτες, ΙΒ' τρομπόνα καί μπασοῦμα, ΙΓ', μπάτραφα.

3ος δίσκος: Φούογκα.

Οἱ δίσκοι συνοδεύονται ἀπὸ κείμενο γιά διὰλέξη τοῦ δασκάλου, καί φωτογραφεῖς τῶν ὀργάνων μὲ ὀργανολογικὴ σημειώσις γιά τὴ χρῆσις τῶν μαθητῶν.

Τι καλύτερη γνωριμία μπορεί νά κάνει ἕνα Ἀγγλόπουλο μὲ τὰ ὄργανα τῆς ὀρχήστρας, παρὰ μὲ τὸ ἀκουσιμα αὐτοῦ τοῦ ἐξαιρετοῦ ἔργου ἑνὸς ἔθνικοῦ τοῦ

συνθέτη, τόσο καλὰ δισκουασμένη ἀπὸ ἕναν ἔξοχο δάσκαλο τῆς ἐποχῆς μας;

Ἔχουμε μπροστὰ μας ἕναν κατάλογο πού ἐξέδωσε τὸ Central Education Office γιά παιδαγωγικοὺς δίσκους, πού γράφηκαν ἀπὸ τίς ἑταιρίαις «His master voice», «Columbia» καί «Parlophone».

Παραθέτουμε μερικὲς σημειώσις σχετικὲς μὲ τὸ μουσικὸ περιεχόμενον τοῦ.

Πατριωτικὰ (ἀγγλικά πάντως βέβαια): ἔθνικα τραγοῦδια, θρησκευτικοὶ ὕμνοι, λαϊκὰ τραγοῦδια (δέν λείπουν καί οἱ σκατωζικὲς γκάϊδες), παλαιοὶ ἀγγλικοὶ χοροὶ διαφόρων ἐπαρχιῶν.

Ἐθνολογία: Ἐθνικὰ λαϊκὰ τραγοῦδια διαφόρων χωρῶν, (δέν λείπει καί ἡ Ἑλλάδα μας μὲ δύο δίσκους, πού περιέχουν τέσσαρες χορούς: ζεμπέκικο, οὐλιβριανό, σερτὸ πολίτικο καί καλαματιανό).

Θρησκεία: Μεγάλη συλλογὴ θρησκευτικῶν ἔργων διεθνούς ἐνδιαφέροντος: ὀρατορία λειτουργίες, ὕμνοι (Händel, Bach, Beethoven, Haydn κ.ά.)

Ὀργανολογία: Εἰδικὰ διαλεγμένους δίσκους γιά κάθε ὄργανο solo ἢ γιά οἰκογενεῖς ὄργανα (κουαρτέτα τριό κλπ.)

Μορφολογία: Ἐκλογή κομματιῶν γιά νά διδασθοῦν οἱ διαφορὲς φόρμες συνθέσεως: Μινουέτο, ρόντο, φύογκα, ἄρια καί παραλλαγές, φόρμα συντάξ, σουίτες παλαιῶν χορῶν (Allemande, Bourree, Courante, Galliarde, Gavotte, Gigue, Menuet, Musette, Passacaglia, Passepied, Pavane, Sarabande). Τὸ βάλς (ἀπὸ τὸ Γιόχαν Στράους ὡς τὸ Ραβέλ καί τὸ Ριχ. Στράους).

Ἱστορία τῆς Μουσικῆς: (τῆς Κολομβία) ἀπὸ τὸ 17ο αἰῶνα μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, σὲ 5 τόμοις, μὲ ἐπτά ἢ ὀκτὼ δίσκους γιά κάθε τόμο.

«Δυὸ χιλιάδες χρόνια μουσικῆς» τῆς Parlophone. Μιά σειρά κομματιῶν πού ἀρχίζει ἀπὸ τὸν «Ἔγνο στόν ἥλιο» τοῦ Μεσομήθους ὡς τίς πρὸ ἐντυπωσιακὲς συνθέσεις τῶν ἡμερῶν μας.

Μουσικὴ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἠξέως. Ἀναφέρω αὐτοὺς τοὺς δίσκους ἐπειδὴ περῶνται σ' αὐτὸν τὸν κατάλογο, ὄσχατα ἡμῶν γιὰ τὴν παιδαγωγικὴ ἀξία τοῦ μουσικοῦ αὐτοῦ εἰδους. Σημειώματα μόνον ὅτι φαίνεται ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς μουσικῆς ἔχει πολὺ μεγάλη ἐπίδραση στὴ σημερινὴ νεολαία, καί μερικὸ Ἀμερικανικὸ καθηγητὰ, λαχουρίζονται πρὸς μεταχειρισθῆκαν τῆς ἐξῆς σὰ μέσο γιά νά προσελκύσῃ τὴ νεολαία στήν κλασσικὴ μουσικὴ (!)

Ἐπερὰς κατὰ πολὺ τὰ ὄρια τοῦ ὄρθρου μου μ' αὐτὴ τὴν περιγραφή, ὄσο καί ἂν προσπαθῆσαι νά τὴν συνοψέωσω. Γ' αὐτὸ ὁ χώρος δέ μου ἐπιτρέπει, νά ἀναφέρω πορίσματα γιά τὴν παιδαγωγικὴ δισκουαρία ἄλλων χωρῶν. Θὰ κάμω ὄμως μιά ἐξαιρεσις, μὲ σκοπὸ ν' ἀναφέρω μόνον τὴν ἐκδοσιμὸν δίσκων γιά τὴν διὰτήρησι καί τὴν διάδοσι τοῦ ἔθνικοῦ λαϊκοῦ τραγοῦδιοῦ στὴ Γαλλία. Ἡ ἐκδοσιμὸν αὐτῆ, ἔγινε μὲ τὴν ἐπιμέλεια τῆς Germaine Weill Ἰδρυστρίας τοῦ ὀργανοισμοῦ «la chanson ὁ Récoles», καί περιέχει ὀρεκτὰ λαϊκὰ παλαιὰ γαλλικά

Αυτή είναι η πρώτη φορά που προβλήθηκε σε κινηματογράφο της Αμερικής και σε κινηματογράφο της χώρας μας το έργο του Έντβιν Σπρίνγκερ, ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της κινηματογραφικής τέχνης. Ο Σπρίνγκερ γεννήθηκε το 1861 στην Γερμανία και πέθανε το 1949 στην Αμερική. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα.

Αυτή είναι η πρώτη φορά που προβλήθηκε σε κινηματογράφο της Αμερικής και σε κινηματογράφο της χώρας μας το έργο του Έντβιν Σπρίνγκερ, ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της κινηματογραφικής τέχνης.

τραγουδία. Το ζήτημα της Έθνικής μουσικής, το προ-
σέχουν εξαιρετικά οι παιδωγοί όλων των κρατών και
στην προσπάθειά τους αυτή ενισχύονται από τις Κυ-
βερνήσεις των.

Έπειτα από την επισκόπηση αυτή του διεθνικού
όλικου ως ποίμε μερικά, τελειώς πρόχειρα, λόγια για
την αρχή που μπορεί να γίνει στη χρησιμοποίησή του.

Το μικρό παιδί δε μπορεί εύκολα να κατανοήσει
ουτε-πολύπλοκες μελωδίες με πολλές φιοριτοδρες ή
μεγάλες φράσεις, ουτε πολυφωνικά τραγουδία ή ορχή-
στρα. Στην αρχή το ούτίσσο με φωνές ή το οσόλο με
έλαφρη οργανική συνοδεία είναι το καταλληλότερο
κομμάτι για δκουσμα. Ως προς το είδος του μουσι-
κού περιεχομένου, πρέπει να κινούμεθα σε δυο κατευ-
θύνσεις: αφ' ενός στη διατήρηση της δικής μας δημο-
τικής μουσικής και αφ' άλλου στη γνώση των κλασσι-
κών δρωτουρημάτων, ταξινομημένων ανάλογα με την
ηλικία και τη γενική αντίληψη των παιδιών που θα
τους δκουσουν. Το μουσικολογικό μέρος στην αρχή
πρέπει να περιορίζεται μόνο σε μία κρήση (μ' αρέση ή
δέ μ' αρέση) και μία σύγκρηση, και πολύ άργότερα
να αρχίζει η διδασκαλία στοιχείων από τη μορφολογία,
ιστορία ή οργανολογία.

Ένα κληρες πρόγραμμα μουσικής εκπαίδευσης
με χρησιμοποίηση δίσκων, παράλληλα με την άλλη
μουσική εκπαίδευση, δέν μπορεί να γίνει πρόχειρα.
Χρειάζεται πρώτα πειραματισμό και έπιμονη μελέτη.
Αξίζει όμως τον κόπο να μελετηθί και να μη σε
πρακτικό δρόμο.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΒΡΕΤΤΟΣ

αυτή είναι η πρώτη φορά που προβλήθηκε σε κινηματογράφο της Αμερικής και σε κινηματογράφο της χώρας μας το έργο του Έντβιν Σπρίνγκερ, ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της κινηματογραφικής τέχνης. Ο Σπρίνγκερ γεννήθηκε το 1861 στην Γερμανία και πέθανε το 1949 στην Αμερική. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα.

Αυτή είναι η πρώτη φορά που προβλήθηκε σε κινηματογράφο της Αμερικής και σε κινηματογράφο της χώρας μας το έργο του Έντβιν Σπρίνγκερ, ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της κινηματογραφικής τέχνης. Ο Σπρίνγκερ γεννήθηκε το 1861 στην Γερμανία και πέθανε το 1949 στην Αμερική. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα.

Αυτή είναι η πρώτη φορά που προβλήθηκε σε κινηματογράφο της Αμερικής και σε κινηματογράφο της χώρας μας το έργο του Έντβιν Σπρίνγκερ, ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της κινηματογραφικής τέχνης. Ο Σπρίνγκερ γεννήθηκε το 1861 στην Γερμανία και πέθανε το 1949 στην Αμερική. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα.

Αυτή είναι η πρώτη φορά που προβλήθηκε σε κινηματογράφο της Αμερικής και σε κινηματογράφο της χώρας μας το έργο του Έντβιν Σπρίνγκερ, ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της κινηματογραφικής τέχνης. Ο Σπρίνγκερ γεννήθηκε το 1861 στην Γερμανία και πέθανε το 1949 στην Αμερική. Ο Σπρίνγκερ ήταν ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησε την κίνηση για να δημιουργήσει εικόνες που μοιάζουν με αυτές που βλέπουμε στην πραγματικότητα.